



**Pani
Aneta Mansfeld
Prezes Sądu Rejonowego
dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie
ul. Przy Rondzie 7
30-965 Kraków**

P/10/008
LKR-4100-03-02./2011

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła kontrolę wykonania budżetu państwa w 2010 r. w części 15 – Sądy powszechne w Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie (zwanym dalej SR lub Sądem).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym w dniu 30 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 60 ustawy o NIK przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK ocenia pozytywnie działania Sądu w zakresie wykonania budżetu państwa w 2010 r. Stwierdzone nieprawidłowości o charakterze formalnym nie powodowały negatywnych skutków dla budżetu. Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia i oceny szczegółowe:

1. NIK ocenia pozytywnie realizację przez SR dochodów budżetowych. Uzyskane w 2010 r. dochody w wysokości 25.084,4 tys. zł stanowiły 93,4% dochodów planowanych oraz były niższe o 3,9% od wykonanych w 2009 r. Pobrane dochody przekazywano na rachunek budżetu państwa w należytym terminie i w wysokości zgodnej z postanowieniami § 13 ust. 4 i § 21 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych (Dz. U. Nr 11, poz. 69).

Należności pozostałe do zapłaty na koniec 2010 r. wyniosły ogółem 4.790,9 tys. zł, w tym zaległości netto 4.248,1 tys. zł, i były wyższe w stosunku do 2009 r. o 1,2%, a zaległości netto zwiększyły się o 15,6%. Należności dotyczyły dochodów z tytułu grzywien, opłat i kosztów sądowych wynikających z orzeczeń i postanowień w sprawach karnych i cywilnych. Szczegółowe badanie tych należności ogółem w kwocie 344,9 tys. zł wykazało, że w każdym przypadku wysyłano do zobowiązanych upomnienia oraz podejmowano w stosunku do nich czynności zmierzające do wykonania zobowiązania w drodze egzekucji poprzez komornika sądowego.

2. Plan wydatków SR po zmianach (32.832,4 tys. zł) został wykonany w kwocie 32.828,6 tys. zł, tj. w 99,9%. Natomiast niewykorzystane środki w kwocie 1,3 tys. zł zostały zwrócone na rachunek dysponenta wyższego stopnia zgodnie z wymogami określonymi w art. 21 cytowanego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

Kontrola wydatków poniesionych przez Sąd na zakupy towarów i usług w łącznej kwocie 936.177,24 zł, (z tego wylosowanych metodą monetarną MUS w kwocie 877.564,67 zł oraz dobranych w sposób celowy w kwocie 58.612,57 zł) wykazała ich pełne potwierdzenie z prowadzoną dokumentacją oraz prawidłowość wydatkowania pod względem legalności, gospodarności i celowości.

Dla wydatków, których wartość nie przekraczała 14.000 euro, przyjęto procedury określające zasady dokonywania zakupów dostaw, usług i robót budowlanych. Ponosząc wydatki, prawidłowo stosowano przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2009 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.). W SR określone zostały procedury dokonywania wydatków na podstawie ww. ustawy. We wszystkich udzielonych w badanym okresie trzech zamówieniach publicznych na łączną kwotę 987,9 tys. zł (bez VAT) w każdym przypadku wybrano najkorzystniejszą ofertę, zawarto umowy, a zakres świadczenia wykonawców, wynikający z umowy, był tożsamy ze zobowiązaniami zawartymi w ofertach.

3. NIK nie wnosi uwag do stosowanego w SR systemu rachunkowości, który spełniał wymogi ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.). Aktualna wersja systemu księgowości komputerowej zatwierdzona została przez kierownika finansowego Sądu. System księgowości komputerowej zapewniał kontrolę kompletności zapisów oraz ich poprawności, w tym poprawności i sekwencji dat oraz ciągłości numeracji zapisów w dzienniku. Ustalone w SR procedury regulujące sprawowanie kontroli finansowej w SR oraz Instrukcja obiegu i kontroli dokumentów finansowych SR uwzględniały elementy kontroli operacji finansowych i gospodarczych ujęte w rozdziale II pkt 14 Standar-

dów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Komunikat nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. – Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84).

Zwrócenia uwagi wymaga jednak fakt nieprzeprowadzania w 2010 r. w Sądzie (poza siedmioma doraźnymi kontrolami kasy) okresowych kontroli przestrzegania ustalonych w SR procedur dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

4. Ewidencja wydatków Sądu w układzie zadaniowym prowadzona była ręcznie. Budżet zadaniowy SR oparty na funkcjach/zadaniach/pod zadaniach/działaniach odzwierciedlał priorytety działalności jednostki. Dla każdego podzadania przypisane zostały działania, które obejmowały wszystkie najważniejsze elementy osiągnięcia celów podzadania oraz celów szczegółowych zadania. Na poziomie działań wyszczególnione zostały typy wydatków ze względu na ich treść ekonomiczną.

5. Badanie ksiąg rachunkowych za pomocą programu „Pomocnik kontrolera” pozwala na wydanie opinii pozytywnej z zastrzeżeniami w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych oraz pozytywnej w zakresie wiarygodności ksiąg rachunkowych. Wybrane do kontroli wydatki stanowiły kwotę 2.787.319,82 zł, tj. 50,1% wydatków bieżących i majątkowych SR (bez wynagrodzeń wraz pochodnymi). Stwierdzone błędy systematyczne o charakterze formalnym odnosiły się do 114 dowodów księgowych ogółem na kwotę 1.187.065,91 zł pn. *Dowód Zastępczy lista nr...*, odnoszących się do wypłat przyznanych zarządzeniem Sądu należności dla adwokatów świadczących obronę z urzędu, biegłych, tłumaczy i kuratorów. Udział wartości zapisów obciążonych błędami formalnymi w stosunku do wartości całej populacji objętej oceną wynosił 21% przy założeniu, że próg istotności dla tej proporcji wynosił 5%. Nieprawidłowym w ocenie NIK było przyjęcie jako podstawy do zapisu w księgach rachunkowych SR dowodu zastępczego, który zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt 3 ustawy o rachunkowości jest wystawiany do czasu otrzymania zewnętrznego obcego dowodu źródłowego, zamiast dowodu zbiorczego, o którym mowa w art. 20 ust. 3 pkt 1 ustawy. Ponadto na wymienionych dowodach nie zamieszczono akceptacji pod względem formalno-rachunkowym, o czym stanowi art. 21 ust. 1 pkt 6 i art. 22 ust 1 ustawy o rachunkowości oraz Instrukcja obiegu i kontroli dokumentów księgowych SR.

6. SR w 2010 r. nie miał obowiązku przeprowadzania inwentaryzacji środków trwałych. Prawidłowo przeprowadzono i rozliczono inwentaryzację środków pieniężnych i druków ściśle go zarachowania oraz inwentaryzację w drodze weryfikacji poprzez porównanie danych księgowych (ewidencji syntetycznej z analityczną) z dokumentami źródłowymi.

Zastrzeżenia NIK odnoszą się do niezgodnienia z komornikami sądowymi należności z tytułu wypłaconych zaliczek zaewidencjonowanych na koncie 243 – rozrachunki z komor-

nikami z tytułu udzielonych zaliczek, które stanowiły na dzień 31.12.2010 r. kwotę 212.930,70 zł, co było wymagane treścią art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości. Także ewidencja szczegółowa (analityczna) do tego konta prowadzona techniką ręczną nie odpowiadała zasadom przyjętym w polityce rachunkowości SR oraz wymogom wynikającym z art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości, ponieważ prowadzona była na indywidualnych kartach należności w przypadku tylko czterech komorników sądowych zaś dla pozostałych kontrahentów (ponad 150) ewidencja ta prowadzona była na zbiorczej karcie należności. Taki sposób ewidencji księgowej nie zapewniał prawidłowej kontroli rozliczania zaliczek wypłaconych komornikom.

NIK przyjmuje do wiadomości wyjaśnienia kierownika finansowego SR o zmianie od stycznia 2011 r. zasad prowadzenia ewidencji analitycznej do konta 243 z ewidencji ręcznej na ewidencję w systemie komputerowym z wyodrębnieniem każdego komornika jako kontrahenta.

7. NIK opiniuje pozytywnie prawidłowość i rzetelność rocznych sprawozdań budżetowych za 2010 r. Sprawozdania sporządzano zgodnie z ewidencją księgową oraz przekazano do sądu okręgowego w terminach określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych.

8. Wysokość wynagrodzeń osobowych w SR w 2010 r. nie przekraczała kwoty określonej w planie finansowym i wynosiła 23.809,8 tys. zł oraz była wyższa o 3,3% w porównaniu do roku 2009. Plan wydatków na wynagrodzenia w rozdziale 75502 został wykonany w 99,9%. Przeciętne zatrudnienie w SR na koniec 2010 r. wynosiło 407,63 etatu i było wyższe o 1%, tj. 2,38 etatu, w porównaniu z przeciętnym zatrudnieniem na koniec 2009 r.

NIK nie wnosi uwag do wypłacanych w 2010 r. nagród uznaniowych z funduszu nagród. Szczegółowa kontrola wypłaconej w miesiącu czerwiec 2010 r. kwoty 309 tys. zł nagród uznaniowych dla 226 pracowników SR (urzędników sądowych, asystentów sędziego oraz pracowników obsługi) potwierdziła celowość oraz rzetelność dokonanych wypłat.

9. Zobowiązania SR na 2010 r. wyniosły 2.097,8 tys. zł oraz dotyczyły dodatkowych wynagrodzeń rocznych wraz z pochodnymi i zdarzeń gospodarczych tego roku. W ciągu 2010 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne i wobec Sądu nie były naliczane odsetki od nieterminowych płatności.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o:

1. Rozliczanie zaliczek udzielonych komornikom sądowym poprzez uzyskanie u nich potwierdzenia sald tych należności.
2. Dokonywanie zapisów w dzienniku i księdze głównej na podstawie prawidłowo sporządzonych zbiorczych dowodów księgowych.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Prezes w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Prezes prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozstrzygnięcia przez właściwą komisję NIK.

Otrzymują:

1. Adresat,
2. Akta kontroli.